

Afzender

Peter Holla

Typ E-mailadres afzender

Typ Telefoonnr. afzender

Burgemeester Amsterdam, Femke Halsema
Hoofdofficier van Justitie, René de Beukelaer

Rubricering

Niet Vertrouwelijk

Datum	15 november 2024	Behandeld door	Typ Behandeld door
Ons kenmerk	Typ Ons kenmerk	Kopie aan	Typ Kopie aan
Uw kenmerk	Typ Uw kenmerk	Bijlage(n)	Rapportage geweldstoepassing door politie van 6-13 mei
Onderwerp	Geweldstoepassing door politie bij UvA-demonstraties		

Geachte leden van de driehoek,

Op 10 mei 2024 heeft mijn voorganger aan de Amsterdamse gemeenteraad een reflectie toegezegd over het politietoetreden tijdens de protesten op de Universiteit van Amsterdam (UvA). De toezegging volgde op een buitengewoon onrustige week die werd gekenmerkt door uitzonderlijk gewelddadige confrontaties tussen de demonstranten en de politie.

We beperken ons in dit rapport tot de UvA-demonstraties waarbij geweld door politie werd gebruikt in de tweede week van mei (maandag 6 mei Roeterseiland, woensdag 8 mei Oudemanhuispoort en Rokin, donderdag 9 mei sit-in Maagdenhuis). Aanvullend op de toezegging van mijn voorganger heb ik besloten om ook de gebeurtenissen op maandag 13 mei op het Roeterseiland toe te voegen. Met deze interne reflectie willen wij inzicht geven in hoe de politie heeft gehandeld, welk geweld is toegepast, welke klachten en aangiften zijn ingediend en welk oordeel daar over heeft plaatsgevonden.

Net als u heb ik kennisgenomen van stevige discussies in Amsterdam en ver daarbuiten over de confrontaties rond de UvA gebouwen en het optreden van de politie. Geweld door de politie leidt vaak tot emoties en tegen de achtergrond van de oorlog in het Midden-Oosten gingen beelden van de protesten de hele wereld over, in nieuwsuitzendingen en op sociale media. Ik ben ervan overtuigd dat deze interne reflectie een belangrijke en feitelijke aanvulling is op de beelden en de discussies. De politie heeft zich te verantwoorden voor het gebruik van geweld en dat is precies wat we doen. Niet alleen omdat het geweldsmonopolie door de staat aan ons is toevertrouwd, maar ook omdat demonstranten, omstanders en het grote publiek vragen hebben over het verloop van de protesten en het gebruik van geweld. Terechte vragen die wij kunnen en willen beantwoorden.

Elke geweldsinzet binnen de politie wordt vastgelegd en beoordeeld. Dit gebeurt om meer zicht te krijgen op hoe vaak, waarom en op welke wijze geweld wordt toegepast en om verantwoording af te leggen. Maar ook om kritisch te kijken naar het eigen optreden en daarvan te leren. Het lerend vermogen van de organisatie en van individuele politiemensen is essentieel en krijgt veel nadruk in de nasleep van confrontaties. Dat is voor de buitenwereld niet altijd even bevredigend. Demonstranten die met politiegeweld zijn geconfronteerd verwachten vaak dat er standaard sancties of straffen volgen voor dienders die het geweld hebben toegepast. Wij nemen deze geluiden serieus en leggen daarom in dit rapport zorgvuldig uit welke oordelen er zijn geveld.

Veel demonstranten, agenten en omstanders zijn geschrokken van het geweld over en weer. We zijn in Amsterdam heel wat demonstraties gewend en soms moeten we als politie ingrijpen om de openbare orde te herstellen of strafbare feiten te beëindigen. Maar de omvang van het verzet en het politiegeweld in mei waren hoogst uitzonderlijk. Daarbij is door de politie ook geweld gebruikt tegen demonstranten die niet moedwillig de confrontatie zochten. Ik denk dat veel studenten zich vooraf niet goed hebben gerealiseerd dat het niet opvolgen van een vordering uiteindelijk kan leiden tot een fysiek optreden. De ontruiming gingen er soms hard aan toe en ook ik vond de beelden van die confrontaties ingrijpend. Want een optreden kan weliswaar binnen de kaders vallen van wat mag, het kan tegelijk de vraag oproepen of het ook op die manier nodig was. Wij zijn ons bij de politie bewust van de fysieke en mentale gevolgen voor demonstranten tegen wie geweld is gebruikt en betreuren het als mensen daar ook vandaag nog last van hebben. Als politiechef ben ik bereid om met demonstranten die een klacht hebben ingediend persoonlijk in gesprek te gaan als zij daar behoefte aan hebben.

Ik voel tegelijkertijd een grote verantwoordelijkheid naar de collega's bij de politie van wie wij verwachten dat ze de opdrachten van het bevoegd gezag en de politiechef uitvoeren. Wij vragen politiemannen en -vrouwen om grote risico's te lopen. Agenten zijn bekogeld met stenen en zwaar vuurwerk, werden met brandblussers in hun gezicht gespoten en werden zelfs aangevallen met ammonia. Strafbare feiten die niets met demonstreren te maken hebben. Ik heb veel respect voor het werk van mijn collega's onder uitzonderlijke omstandigheden en heb begrip voor de complexiteit van hun optreden.

Als politiechef neem ik de volle verantwoordelijkheid voor het toegepaste geweld door de politie bij de UvA-demonstraties op me en ben ik uiteraard beschikbaar om de Amsterdamse gemeenteraad daarover te woord te staan. Reflecteren op en leren van ons optreden is essentieel. Ik vertrouw erop dat agenten leren van hun fouten en zich daar bewust van zijn bij een volgend optreden. De onrust in onze stad en samenleving blijft naar verwachting aanhouden. Daar horen demonstraties bij. Gelukkig verlopen die vrijwel altijd vreedzaam. Wij zullen als politie alles in het werk blijven stellen om demonstraties in onze stad mogelijk te maken.

Met vriendelijke groet,
Politiechef Eenheid Amsterdam,
Peter Holla

